

Державна служба статистики України

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державної служби
статистики України

27.10.2017 № 274

**МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЛОЖЕННЯ
ЩОДО РОЗРАХУНКУ ІНДЕКСУ
ВАРТОСТІ РОБОЧОЇ СИЛИ**

Київ – 2017

Державна служба статистики України

Відповідальна за випуск – директор департаменту статистики праці
Сеник І. В.

Методологічні положення щодо розрахунку індексу вартості робочої сили (далі – Методологічні положення) містять інформацію про дані, які використовуються для визначення індексу вартості робочої сили, та порядок його розрахунку.

Методологічні положення призначені для використання фахівцями органів державної статистики, міністерств та інших органів виконавчої влади, громадських організацій, наукових установ, іншими користувачами, зацікавленими проблемами вартості робочої сили.

Методологічні положення підготували працівники департаменту статистики праці Державної служби статистики України:

Сеник І. В. – директор департаменту статистики праці;

Бочкарьова Т. В. – заступник директора департаменту - начальник відділу статистики оплати праці;

Сокурєнко Н. В. – головний спеціаліст-економіст відділу статистики оплати праці.

Методологічні положення схвалені Комісією з питань удосконалення методології та звітної документації Державної служби статистики України (протокол від 30.06.2017 № 9).

Державна служба статистики України

- вул. Шота Руставелі 3, Київ, 01601
- телефон: (044) 287-24-22
- факс: (044) 235-37-39
- адреса електронної пошти: office@ukrstat.gov.ua
- веб-сайт: www.ukrstat.gov.ua

Зміст

	Стор.
Передмова.....	4
I. Загальні положення.....	5
II. Визначення термінів і основних понять.....	5
III. Інформація, яка використовується для визначення індексу вартості робочої сили, та джерела її отримання.....	6
IV. Оцінка загальних витрат на робочу силу.....	7
V. Розрахунок середніх показників вартості робочої сили.....	8
VI. Розрахунок індексу вартості робочої сили до попереднього року.....	9
VII. Розрахунок індексу вартості робочої сили до базового року.....	9
VIII. Розрахунок квартального індексу вартості робочої сили до відповідного кварталу попереднього року.....	10
IX. Заключна частина.....	10
Додатки:	
Додаток 1. Перелік видів економічної діяльності, за якими здійснюється розрахунок індексу вартості робочої сили, відповідно до Класифікації видів економічної діяльності (КВЕД-2010).....	11
Додаток 2. Приклад розрахунку індексів вартості робочої сили.....	12
Список використаних джерел.....	17

Передмова

Методологічні положення щодо розрахунку індексу вартості робочої сили (далі – Методологічні положення) розроблено на виконання заходів щодо реалізації Стратегії розвитку державної статистики на період до 2017 року.

Метою розроблення Методологічних положень є визначення загальних принципів і методів розрахунку індексу вартості робочої сили. Документ містить опис інформації, яка використовується для розрахунку індексу вартості робочої сили (далі – ІВРС), джерел її отримання, етапів розрахунку індексу та порядку поширення результатів.

Держстат здійснює розрахунки ІВРС із метою інформування основних користувачів та здійснення міжнародних порівнянь.

У Методологічних положеннях наведено приклад розрахунку ІВРС за видами економічної діяльності у промисловості на основі результатів державного статистичного спостереження "Обстеження підприємств із питань статистики праці".

I. Загальні положення

Методологічні положення визначають загальні принципи і методи розрахунку ІВРС.

ІВРС є важливим макропоказником, що забезпечує спостереження за зміною вартості робочої сили в динаміці (за квартали та роки) і міжнародні порівняння. Він також може бути використаний для аналізу інфляційних процесів та змін на ринку праці.

Методологічні положення розроблено на основі регламентів ЄС від 27.02.2003 № 450/2003 стосовно індексу вартості робочої сили та від 07.07.2003 № 1216/2003 щодо забезпечення виконання Регламенту ЄС від 27.02.2003 № 450/2003.

З метою виявлення факторів, що впливають на зміну вартості робочої сили, ІВРС розраховується окремо для трьох категорій вартості робочої сили:

фонд оплати праці працівників;

витрати на робочу силу, які не входять до фонду оплати праці;

загальні витрати на робочу силу.

Розрахунок ІВРС здійснюється в цілому по країні в розрізі визначеного переліку видів економічної діяльності (додаток 1 до цих Методологічних положень) у рамках державного статистичного спостереження "Обстеження підприємств із питань статистики праці".

ІВРС розраховується за такі періоди:

квартал порівняно з попереднім роком;

квартал порівняно з базовим роком;

квартал порівняно з відповідним періодом попереднього року;

рік порівняно з попереднім роком;

рік порівняно з базовим роком.

II. Визначення термінів і основних понять

Для цілей цих Методологічних положень терміни вживаються у такому значенні:

Вартість робочої сили – це витрати роботодавців, пов'язані з утриманням та використанням робочої сили, що включають суми фонду оплати праці працівників та витрат, які не входять до фонду оплати праці.

Фонд оплати праці працівників – основна складова витрат на робочу силу, яка включає тарифні ставки, посадові оклади, відрядні розцінки, гонорари, доплати і надбавки, премії, винагороди та інші заохочувальні й компенсаційні виплати працівникам, з урахуванням обов'язкових відрахувань (податок на доходи фізичних осіб і військовий збір).

Витрати на робочу силу, які не входять до фонду оплати праці – витрати роботодавців на соціальне забезпечення та культурно-побутове обслуговування працівників, на забезпечення їх житлом, податки та збори, пов'язані з використанням найманої праці.

Витрати на соціальне забезпечення працівників – єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, оплата перших п'яти днів тимчасової непрацездатності внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві, страхові внески, пов'язані з добровільним страхуванням працівників та членів їхніх сімей, матеріальна допомога разового характеру, що надається роботодавцями окремим працівникам, та інші соціальні допомоги, не передбачені законодавством.

Індекс вартості робочої сили – це показник, виражений у коефіцієнтах або відсотках, що характеризує зміну в часі середнього рівня витрат на робочу силу в розрахунку на 1 годину відпрацьованого часу.

Відпрацьований час – це кількість відпрацьованих працівниками годин, ураховуючи час, відпрацьований у вихідні (за графіком), святкові та неробочі дні, період службових відряджень, на надурочних роботах, а також час роботи надомників.

Базовий рік – це рік, для якого значення індексу приймається на рівні 100%.

Ланцюговий індексний метод – використання взаємозв'язку ланцюгових і базових індексів.

Ланцюговий індекс – індекс, який одержується шляхом порівняння значення показника за звітний період зі значенням цього показника за період, що безпосередньо передує звітному.

Базовий індекс – індекс, який одержується шляхом порівняння значення показника за будь-який період зі значенням цього показника за базовий (фіксований) період.

III. Інформація, яка використовується для визначення індексу вартості робочої сили, та джерела її отримання

Джерелами інформації для розрахунку ІВРС є державні статистичні спостереження "Витрати підприємств на утримання робочої сили" (далі – ОВРС) та "Обстеження підприємств із питань статистики праці" (далі – ОПСП), які охоплюють підприємства, установи та організації з кількістю найманих працівників 10 і більше осіб.

В межах ОВРС, яке проводиться один раз на чотири роки, отримуються дані щодо витрат на оплату праці штатних працівників, інших витрат на робочу силу і відпрацьованого штатними працівниками часу, які використовуються для розрахунку ІВРС.

Для років, які не охоплюються ОВРС, розрахунок ІВРС здійснюється на основі даних ОПСП щодо фонду оплати праці штатних працівників, витрат на робочу силу, які не входять до фонду оплати праці та відпрацьованого штатними працівниками часу, а також оцінки суми єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування на базі розміру його ставки.

За наявності доступу до даних щодо сум єдиного внеску підприємств, установ та організацій на загальнообов'язкове державне соціальне страхування,

збір та облік яких здійснює Державна фіскальна служба України відповідно до положень Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування", їх використовують замість оцінки відповідного показника.

IV. Оцінка загальних витрат на робочу силу

Для років, які не охоплюються ОВРС, здійснюється оцінка загальних витрат на робочу силу за основними складовими (фонд оплати праці штатних працівників, єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та інші витрати на робочу силу).

Квартальна сума фонду оплати праці штатних працівників отримується за результатами ОПСП.

Оцінка суми єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування для звітного кварталу визначається як добуток його ставки, яка встановлюється Законом України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування", на суму фонду оплати праці штатних працівників у звітному кварталі:

$$E_i^{qt} = \frac{V_i^{F(qt)} \times d}{100}, \quad (1)$$

де E_i^{qt} – сума єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування по i -му виду економічної діяльності у звітному кварталі q звітного року t ;

$V_i^{F(qt)}$ – сума фонду оплати праці штатних працівників по i -му виду економічної діяльності у звітному кварталі q звітного року t ;

d – ставка єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у відсотках.

Річна сума інших витрат на робочу силу отримується за результатами ОПСП, а для квартальної суми здійснюється оцінка.

Спочатку визначається співвідношення зазначених витрат з фондом оплати праці штатних працівників у попередньому до звітного році:

$$k_i^{t-1} = \frac{RC_i^{t-1}}{V_i^{F(t-1)}}, \quad (2)$$

де k_i^{t-1} – співвідношення суми інших витрат на робочу силу та фонду оплати праці штатних працівників по i -му виду економічної діяльності у попередньому році $t-1$;

RC_i^{t-1} – сума інших витрат на робочу силу по i -му виду економічної діяльності у попередньому році $t-1$;

$V_i^{F(t-1)}$ – фонд оплати праці штатних працівників по i -му виду економічної діяльності у попередньому році $t-1$.

Квартальна сума інших витрат на робочу силу розраховується як добуток вищезазначеного співвідношення на суму фонду оплати праці штатних працівників у звітному кварталі:

$$RC_i^{qt} = V_i^{F(qt)} \times k_i^{t-1}, \quad (3)$$

де RC_i^{qt} – сума інших витрат на робочу силу по i -му виду економічної діяльності у звітному кварталі q звітнього року t .

Оцінка квартальної суми витрат на робочу силу, які не входять до фонду оплати праці, визначається як сума єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та інших витрат на робочу силу:

$$V_i^{RC(qt)} = E_i^{qt} + RC_i^{qt}, \quad (4)$$

де $V_i^{RC(qt)}$ – сума витрат на робочу силу, які не входять до фонду оплати праці, по i -му виду економічної діяльності у звітному кварталі q звітнього року t .

Оцінка квартальної суми загальних витрат на робочу силу розраховується за такою формулою:

$$V_i^{qt} = V_i^{F(qt)} + V_i^{RC(qt)}, \quad (5)$$

де V_i^{qt} – сума загальних витрат на робочу силу по i -му виду економічної діяльності у звітному кварталі q звітнього року t .

V. Розрахунок середніх показників вартості робочої сили

Для розрахунку ІВРС за кожною з трьох категорій вартості робочої сили (фонд оплати праці працівників; витрати на робочу силу, які не входять до фонду оплати праці; загальні витрати на робочу силу) використовуються середні показники вартості робочої сили в розрахунку на одну відпрацьовану годину.

Квартальні показники визначаються за такою формулою:

$$\overline{v_i^{qt}} = \frac{V_i^{qt}}{h_i^{qt}}, \quad (6)$$

де $\overline{v_i^{qt}}$ – середнє значення показника вартості робочої сили за певною категорією по i -му виду економічної діяльності у звітному кварталі q звітнього року t ;

V_i^{qt} – вартість робочої сили за певною категорією по i -му виду економічної діяльності у звітному кварталі q звітнього року t ;

h_i^{qt} – кількість годин відпрацьованого працівниками часу по i -му виду економічної діяльності у звітному кварталі q звітнього року t .

Річні показники визначаються за такою формулою:

$$\overline{w_i^t} = \frac{W_i^t}{h_i^t}, \quad (7)$$

де $\overline{w_i^t}$ – середнє значення показника вартості робочої сили за певною категорією по i -му виду економічної діяльності у звітному році t ;

W_i^t – вартість робочої сили за певною категорією по i -му виду економічної діяльності у звітному році t ;

h_i^t – кількість годин відпрацьованого працівниками часу по i -му виду економічної діяльності у звітному році t .

VI. Розрахунок індексу вартості робочої сили до попереднього року

Квартальний індивідуальний ІВРС по окремому виду діяльності порівняно з попереднім роком визначається за формулою:

$$LCI_i^{qt/(t-1)} = \frac{\overline{v_i^{qt}}}{\overline{w_i^{t-1}}}, \quad (8)$$

де $LCI_i^{qt/(t-1)}$ – індивідуальний індекс вартості робочої сили по i -му виду економічної діяльності у звітному кварталі q порівняно з попереднім роком $t-1$;

$\overline{w_i^{t-1}}$ – середнє значення показника вартості робочої сили за певною категорією по i -му виду економічної діяльності у попередньому році $t-1$.

В цілому по економіці такий індекс розраховується за формулою Ласпейреса:

$$LCI^{qt/(t-1)} = \frac{\sum_i \overline{v_i^{qt}} \overline{h_i^{t-1}}}{\sum_i \overline{w_i^{t-1}} \overline{h_i^{t-1}}} = \frac{\sum_i (\overline{v_i^{qt}} / \overline{w_i^{t-1}}) \overline{w_i^{t-1}} \overline{h_i^{t-1}}}{\sum_i \overline{W_i^{t-1}}} = \frac{\sum_i (\overline{v_i^{qt}} / \overline{w_i^{t-1}}) \overline{W_i^{t-1}}}{\sum_i \overline{W_i^{t-1}}}, \quad (9)$$

де $LCI^{qt/(t-1)}$ – індекс вартості робочої сили в цілому по економіці у звітному кварталі q порівняно з попереднім роком $t-1$;

$\overline{h_i^{t-1}}$ – кількість годин відпрацьованого працівниками часу по i -му виду діяльності в попередньому році $t-1$;

$\overline{W_i^{t-1}}$ – вартість робочої сили за певною категорією по i -му виду діяльності в попередньому році $t-1$.

Річний індивідуальний ІВРС по окремому виду діяльності порівняно з попереднім роком визначається за формулою:

$$LCI_i^{t/(t-1)} = \frac{\overline{w_i^t}}{\overline{w_i^{t-1}}}, \quad (10)$$

де $LCI_i^{t/(t-1)}$ – індивідуальний індекс вартості робочої сили по i -му виду економічної діяльності у звітному році t порівняно з попереднім роком $t-1$.

В цілому по економіці такий індекс розраховується за формулою Ласпейреса:

$$LCI^{t/(t-1)} = \frac{\sum_i \overline{w_i^t} \overline{h_i^{t-1}}}{\sum_i \overline{w_i^{t-1}} \overline{h_i^{t-1}}} = \frac{\sum_i (\overline{w_i^t} / \overline{w_i^{t-1}}) \overline{w_i^{t-1}} \overline{h_i^{t-1}}}{\sum_i \overline{W_i^{t-1}}} = \frac{\sum_i (\overline{w_i^t} / \overline{w_i^{t-1}}) \overline{W_i^{t-1}}}{\sum_i \overline{W_i^{t-1}}}, \quad (11)$$

де $LCI^{t/(t-1)}$ – індекс вартості робочої сили в цілому по економіці у звітному році t порівняно з попереднім роком $t-1$.

VII. Розрахунок індексу вартості робочої сили до базового року

Для побудови динамічних рядів ІВРС використовується ланцюговий індексний метод.

Індекс вартості робочої сили у звітному році t порівняно з базовим роком 0 визначається як добуток річних ланцюгових індексів:

$$LCI^{t/0} = 100 \times LCI^{1/0} \times LCI^{2/1} \times \dots \times LCI^{(t-1)/(t-2)} \times LCI^{t/(t-1)} \quad (12)$$

Індекс вартості робочої сили у звітному кварталі q звітного року t порівняно з базовим роком 0 розраховується як добуток річних ланцюгових індексів (за всі роки, що передують звітному) та індексу за звітний квартал q звітного року t відносно попереднього року $t-1$:

$$LCI^{qt/0} = 100 \times LCI^{1/0} \times LCI^{2/1} \times \dots \times LCI^{(t-1)/(t-2)} \times LCI^{qt/(t-1)} \quad (13)$$

Розрахунки за вищезазначеними формулами дозволяють отримати ряди квартальних і річних базових індексів.

VIII. Розрахунок квартального індексу вартості робочої сили до відповідного кварталу попереднього року

Розрахунок індексу вартості робочої сили у звітному кварталі порівняно з відповідним кварталом попереднього року здійснюється на основі квартальних базових індексів:

$$LCI^{qt/q(t-1)} = \frac{LCI^{qt/0}}{LCI^{q(t-1)/0}} \times 100, \quad (14)$$

де $LCI^{q(t-1)/0}$ – індекс вартості робочої сили у кварталі q попереднього року $t-1$ порівняно з базовим роком.

Приклад розрахунку ІВРС наведено в додатку 2.

IX. Заключна частина

Результати розрахунку ІВРС оприлюднюються на державному рівні на офіційному веб-сайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) у розділах "Статистична інформація"/"Ринок праці"/"Оплата праці та соціально-трудова відносина" та "Публікації"/"Ринок праці"/"Статистичний збірник "Праця України".

З метою усунення впливу сезонних коливань і календарних ефектів на динаміку часових рядів ІВРС у подальшому буде здійснюватись їхнє сезонне коригування за допомогою програмного забезпечення Demetra+.

Директор департаменту статистики
праці Держстату

І. В. Сенік

Додаток 1
до Методологічних положень
(розділ I)

**Перелік видів економічної діяльності, за якими здійснюється розрахунок
індексу вартості робочої сили, відповідно до Класифікації видів
економічної діяльності (КВЕД-2010)**

Секція або угруповання	Назва
B	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів
C	Переробна промисловість
D	Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря
E	Водопостачання; каналізація, поводження з відходами
F	Будівництво
G	Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів
H	Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність
I	Тимчасове розміщення й організація харчування
J	Інформація та телекомунікації
K	Фінансова та страхова діяльність
L	Операції з нерухомим майном
M	Професійна, наукова та технічна діяльність
N	Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування
P	Освіта
Q	Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги
R	Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок
S	Надання інших видів послуг
B–S за виключенням секції O	Економіка, за виключенням сільського, лісового та рибного господарств, державного управління й оборони, обов'язкового соціального страхування
B–F	Промисловість і будівництво
B–E	Промисловість
G–S за виключенням секції O	Послуги, за виключенням державного управління й оборони, обов'язкового соціального страхування

Директор департаменту статистики
праці Держстату

І. В. Сенік

Приклад розрахунку індексів вартості робочої сили

Розрахунок ІВРС для фонду оплати праці працівників за видом економічної діяльності "Промисловість" здійснено на основі результатів державного статистичного спостереження "Обстеження підприємств із питань статистики праці" за формою № 1-ПВ (місячна) "Звіт із праці" за 2010-2013 роки. Базовим роком для розрахунку є 2010 рік (2010=0).

У таблиці 1 наведено дані за 2010 рік і I квартал 2011 року щодо фонду оплати праці штатних працівників та відпрацьованого ними часу за видами економічної діяльності "Добувна промисловість і розроблення кар'єрів" (секція В згідно з Класифікацією видів економічної діяльності), "Переробна промисловість" (секція С), "Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря" (секція D) і "Водопостачання; каналізація, поводження з відходами" (секція Е).

1. Вартість робочої сили в розрахунку на одну відпрацьовану годину для секції В:

- у 2010 році

$$\overline{w}_B^0 = \frac{W^0}{h^0} = \frac{18510944,0 \times 1000}{640754946} = 28,89 \text{ (грн)},$$

де W^0 – фонд оплати праці штатних працівників у 2010 році;

h^0 – відпрацьований штатними працівниками час у 2010 році;

- у I кварталі 2011 року

$$\overline{v}_B^{11} = \frac{V^{11}}{h^{11}} = \frac{5219307,6 \times 1000}{159252563} = 32,77 \text{ (грн)},$$

де V^{11} – фонд оплати праці штатних працівників у I кварталі 2011 року;

h^{11} – відпрацьований штатними працівниками час у I кварталі 2011 року.

Такі показники аналогічно визначаються для секцій С, D і Е. Результати розрахунків наведено в таблиці 1.

2. Індивідуальний індекс для секції В у I кварталі 2011 року порівняно з попереднім роком:

$$LCI_B^{11/0} = \frac{\overline{v}_B^{11}}{\overline{w}_B^0} = \frac{32,77}{28,89} = 1,134.$$

Аналогічно визначаємо індивідуальні індекси для секцій С, D і Е. Результати розрахунків наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Секція за КВЕД	Фонд оплати праці штатних працівників, тис. грн		Відпрацьований штатними працівниками час, годин		Вартість робочої сили за 1 годину, грн		Індивідуальні індекси вартості робочої сили
	2010	I квартал 2011	2010	I квартал 2011	2010	I квартал 2011	
B	18510944,0	5219307,6	640754946	159252563	28,89	32,77	1,134
C	49599336,2	13504105,3	2941326813	724010035	16,86	18,65	1,106
D	14356962,2	3973353,7	681892796	174862028	21,05	22,72	1,079
E	3430067,2	957526,4	250560422	64699586	13,69	14,80	1,081

3. Квартальний індекс вартості робочої сили за видом економічної діяльності "Промисловість" (B–E) у I кварталі 2011 року порівняно з попереднім роком (за даними таблиці 1):

$$LCI^{11/0} = \frac{\sum_i (v_i^{11} / \bar{w}_i^0) W_i^0}{\sum_i W_i^0} =$$

$$\frac{1,134 \times 18510944,0 + 1,106 \times 49599336,2 + 1,079 \times 14356962,2 + 1,081 \times 3430067,2}{18510944,0 + 49599336,2 + 14356962,2 + 3430067,2} = 1,107,$$

де $(v_i^{11} / \bar{w}_i^0)$ – індивідуальний індекс по i -му виду діяльності у I кварталі 2011 року порівняно з попереднім роком;

W_i^0 – фонд оплати праці штатних працівників по i -му виду діяльності у 2010 році.

Таким чином, у промисловості вартість робочої сили у I кварталі 2011 року порівняно з 2010 роком зросла на 10,7%.

Аналогічно визначаємо ІВРС за видом економічної діяльності "Промисловість" для всіх кварталів 2011-2013 років. Результати розрахунків наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

	Індекси вартості робочої сили порівняно з попереднім роком			
	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал
2011	1,107	1,208	1,226	1,198
2012	1,051	1,148	1,149	1,094
2013	1,058	1,124	1,103	1,046

4. У таблиці 3 наведено дані за 2011 і 2012 роки щодо фонду оплати праці штатних працівників, відпрацьованого ними часу та вартості робочої сили в розрахунку на одну відпрацьовану годину для секцій B, C, D і E.

Таблиця 3

Секція за КВЕД	Фонд оплати праці штатних працівників, тис. грн		Відпрацьований штатними працівниками час, годин		Вартість робочої сили за 1 годину, грн	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
B	22642525,2	24733946,5	636936708	625161799	35,55	39,56
C	59532267,8	65346884,3	2972811501	2960177358	20,03	22,08
D	16551060,3	19031306,1	665685826	673012112	24,86	28,28
E	3969594,6	4782508,0	249610198	280659424	15,90	17,04

Індивідуальний індекс для секції В у 2011 році порівняно з 2010 роком (за даними таблиць 1 і 3):

$$LCI_B^{1/0} = \frac{\overline{w_B^1}}{\overline{w_B^0}} = \frac{35,55}{28,89} = 1,231.$$

Аналогічно визначаємо індивідуальні індекси для секцій С, D і E. Результати розрахунків наведено в таблиці 4.

Річний індекс вартості робочої сили за видом економічної діяльності "Промисловість" (B–E) у 2011 році порівняно з 2010 роком (за даними таблиць 3 і 4):

$$LCI^{1/0} = \frac{\sum_i (\overline{w_i^1} / \overline{w_i^0}) W_i^0}{\sum_i W_i^0} =$$

$$\frac{1,231 \times 18510944,0 + 1,188 \times 49599336,2 + 1,181 \times 14356962,2 + 1,162 \times 3430067,2}{18510944,0 + 49599336,2 + 14356962,2 + 3430067,2} = 1,195,$$

де $(\overline{w_i^1} / \overline{w_i^0})$ – індивідуальний індекс по i -му виду діяльності у 2011 році порівняно з 2010 роком.

Аналогічно визначаються індекси у 2012 і 2013 роках порівняно з попереднім роком. Результати розрахунків наведено в таблиці 4.

Таблиця 4

Секція за КВЕД	Індекси вартості робочої сили порівняно з попереднім роком		
	2011	2012	2013
B–E	1,195	1,109	1,082
B	1,231	1,113	1,078
C	1,188	1,102	1,077
D	1,181	1,137	1,096
E	1,162	1,072	1,112

5. Квартальні ІВРС за видом економічної діяльності "Промисловість" (В–Е) порівняно з базовим роком (2010=0) (за даними таблиць 2 і 4):

- у I кварталі 2012 року

$$LCI^{12/0} = 100 \times LCI^{1/0} \times LCI^{12/1} = 100 \times 1,195 \times 1,051 = 125,5\%,$$

де $LCI^{12/1}$ – індекс вартості робочої сили у I кварталі 2012 року порівняно з 2011 роком;

- у 2013 році

$$LCI^{13/0} = 100 \times LCI^{1/0} \times LCI^{2/1} \times LCI^{13/2} = 100 \times 1,195 \times 1,109 \times 1,058 = 140,2\%,$$

де $LCI^{2/1}$ – індекс вартості робочої сили у 2012 році порівняно з 2011 роком;

$LCI^{13/2}$ – індекс вартості робочої сили у I кварталі 2013 року порівняно з 2012 роком.

Отже, у промисловості вартість робочої сили порівняно з 2010 роком у I кварталі 2012 року зросла на 25,5%, а в I кварталі 2013 року – на 40,2%.

Аналогічно визначаються ІВРС порівняно з базовим роком для всіх кварталів 2012 і 2013 років. Для кварталів 2011 року вони є тотожними ІВРС порівняно з попереднім роком, оскільки 2010 рік є базовим. Результати розрахунків наведено в таблиці 5.

Таблиця 5

	Індекси вартості робочої сили порівняно з базовим роком (2010=0)			
	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал
2011	110,7	120,8	122,6	119,8
2012	125,5	137,2	137,2	130,6
2013	140,2	149,0	146,2	138,6

6. Річні ІВРС за видом економічної діяльності "Промисловість" (В–Е) у 2012 і 2013 роках порівняно з базовим роком (за даними таблиці 4):

$$LCI^{2/0} = 100 \times LCI^{1/0} \times LCI^{2/1} = 100 \times 1,195 \times 1,109 = 132,5\%;$$

$$LCI^{3/0} = 100 \times LCI^{1/0} \times LCI^{2/1} \times LCI^{3/2} = 100 \times 1,195 \times 1,109 \times 1,082 = 143,3\%.$$

Таким чином, у промисловості вартість робочої сили порівняно з 2010 роком у 2012 році зросла на 32,5%, у 2013 році – на 43,3%.

7. Індекс вартості робочої сили за видом економічної діяльності "Промисловість" (В–Е) у I кварталі 2012 року порівняно з відповідним кварталом попереднього року (за даними таблиці 5):

$$LCI^{12/11} = \frac{LCI^{12/0}}{LCI^{11/0}} \times 100 = \frac{125,5}{110,7} \times 100 = 113,4\%,$$

де $LCI^{11/0}$ – індекс вартості робочої сили у I кварталі 2011 року порівняно з 2010 роком.

Отже, у промисловості вартість робочої сили у I кварталі 2012 року порівняно з I кварталом 2011 року зросла на 13,4%.

Аналогічно визначаємо ІВРС порівняно з відповідним кварталом попереднього року для всіх кварталів 2012 і 2013 років. Результати розрахунків наведено в таблиці 6.

Таблиця 6

	Індекси вартості робочої сили порівняно з відповідним кварталом попереднього року			
	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал
2012	113,4	113,6	111,9	109,0
2013	111,7	108,6	106,5	106,1

Директор департаменту статистики
праці Держстату

І. В. Сенік

Список використаних джерел

1. Закон України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" № 2464-VI від 08.07.2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>
2. Методологічні положення державного статистичного спостереження "Обстеження підприємств із питань статистики праці", затверджені наказом Держстату від 18.08.2014 № 241 із змінами, затвердженими наказами Держстату від 21.07.2015 № 173 і від 18.07.2016 № 117 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2016/117/mp_op_sp.zip
3. Методологічні положення з організації та проведення обстеження витрат підприємств на утримання робочої сили, затверджені наказом Держстату від 03.02.2014 № 22 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2014/22/met_polog.zip
4. Commission Regulation (EC) № 1216/2003 of 7 July 2003 implementing Regulation (EC) № 450/2003 of the European Parliament and of the Council concerning the labour cost index.
5. Commission Regulation (EC) № 1737/2005 of 21 October 2005 amending Regulation (EC) № 1726/1999 as regards the definition and transmission of information on labour costs.
6. Regulation (EC) of the European Parliament and of the Council № 450/2003 of 27 February 2003 concerning the labour cost index.
7. Resolution concerning statistics of labour cost, adopted by the Eleventh International Conference of Labour Statisticians (October 1966).